

Tunturilapin Yhteistoiminta-alue
Luonnonvarapäällikkö
Putaanrannantie 15, 99300 Muonio
heikki.kauppinen@muonio.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö 24.1.2023 VN/2032/2023 VN/2032/2023-MMM-1

Asia: Tornion-Muonionjoen vesistöalueen kalastussääntöön v. 2023

Ministeriön muutosehdotuksen johdosta seuraavat lausumat perusteluineen:

Viehekalastus jokialueella

Alisen Tornionjoen koskialueilla tapahtuvaa spinfluga-kalastusta kohtaan on esitetty jo vuosikymmenen ajan ankaraa arvostelua, ja kalastusmuodon kieltoesitykset ovat seuranneet toistaan. Niinpä spinflugakalastusta harjoitetaan nyt äärimmäisen tarkoin valvottuna, sekä kalastuksessa käytettävän syötin eli perhon koukkua koskee tiukin rajoitus jokialueella: max kitaväli 10 mm, vain yksihaarakoukku sallittu. Nyt esityksen mukainen spf. kalastuksen ajoitus 1.6.-9.6.2023 ajoittuu juurikin isoimpien nousukalojen vaellusjaksolle. Siltä osin ehdotettu aikarajoitus on perusteeton tuollaisenaan.

Sitä vastoin minkään muun rannaltakalastusta tai vetouistelukalastusta koskevia vastaavia rajoituksia ei ole. Kun spinflugakalastuksen harjoittajat on saatu häädettyä tiheimmin käytetyiltä alueilta, tilalle tulevat kaikilla muilla, säätelyn ulkopuolisilla varusteilla lohta kalastavat; raskailla heittouistimilla, joissa useinmiten on kaksikin kolmihaarakoukkua, peräkoukut yleensä todella isot; uppoavilla perhosiimoilla heittävät, usein kolmihaaraisia putkiperhoja sekä isoja kaksihaaraisia lohiperhoja käyttävät; kalastuksentralvojen ilmoituksen mukaan jopa todellisia juksausuistimia heittävät; sekä vetouistelussa jopa 7-8 lohivapaa ja painotettuja siimoja käyttävät, uistimissa jokaisessa 1 – 3 kolmihaarakoukkua, joilla naarataan lohien asumasijoja jopa kymmeniä kertoja illassa. Tällaisessa vetouistelutilanteessa painotettujen siimojen päässä voi siten olla naaraamassa jopa 48 isokokoista koukkua, ja niitä ulkopuolelta tarttuneita lohia tulee pienemmilläkin ja vain pinnassa vedettävillä koukkumäärillä sen tietää jokainen lohenuistelua harjoittanut.

Kun ministeriöönkin aiemmin aggressiivisesti esitetyt vaatimukset ”punttikalastuksen kieltämisestä” ovat johtaneet - ja aivan oikein - varsinaisessa spinflugakalastuksessa käytettävien sallittujen välineiden tarkkaan kriteriointiin, niin sen varjossa ovat sitten rehoittaneet kaikki muut, erheellisesti ”sallittujen kalastusmuotojen” sisältämät ylilyönnit, joiden jäljiltä tulee paljon vaurioita nousuvaelluksella oleviin lohiin, mutta joiden syntysyyt kiistetään ja kohdistetaan huomio vain yhteen kalastusmuotoon. Joka perustuu tietysti vain kuvitelmiin, siitä on saatu nyt useamman vuoden tehostetun valvonnan keinoin vahvat näytöt.

Tästä syystä tarvitaan jokialueen kalastussäännön yhdenmukaistamista ja järkiperaistämistä koskien kaikkia aktiivikalastusvälinein tapahtuvaa kalastusta seuraavalla tavalla:

1. Spinflugakalastus sallitaan 10.6.-20.8. välisenä aikana, aiemmin spf-perhoa koskevin rajoituksin.
Tällä säästetään varhain nousevia isoja lohia, ja tuodaan väljyyttä alisen jokialueen heittopaikoille. Spinflugakalastusta kalastusmuotona on täysin tarpeetonta kieltää koko jokialueella, sen harjoittaminen ei häiritse millään tavalla mm. vetouistelua, eikä olematon saalisosuus ole uhkana vesistöalueen kalakannan kestävyydelle.
2. Vetouistelussa venekohtainen vapamäärä rajoitetaan max. 4 vapaan yhtäaikaa käytettynä. Se riittää kyllä normaaliin vetouisteluun. Vastaavaa vapamäärän rajoittamista koskevia ehdotuksia on esitetty jo pitkään, samoin muilla lohijoilla on jo voimassa tämänkaltaisen säädös, (mm. Tenojoen kalastussäännössä vielä tiukempi, veneuistelussa saa käyttää enintään kolmea vapaa ja yhtä viehettä per vapa).
3. CR-kalastus joko kielletään kokonaan, tai ainakin vapautettu lohi luetaan vuorokausikiintiöön saatuna kalana, jolloin kalastus tulee siltä vuorokaudelta keskeyttää. Tämä siitä syystä, että keski- ja loppukesällä joen veden lämpötila on niin korkea ettei vapautettu kala useinkaan toivu kalastusrasituksesta vaan kuolee myöhemmin. CR-kalastuksen eettisyydenkin osalta on paljon erilaisia mielipiteitä, eikä sen yleistymistä täällä suurlohien vesistöalueella ole syytä edistää.

Näiden sääntömuutoksia koskevien ehdotusten sisällöstä olemme jo vuosikausia olleet useiden jokivarren aktiivikalastajien kanssa samaa mieltä, ja nyt tämän talvikauden aikana Tornionjoen kalastuksenvalvojen raporttien ja kokemusten pohjalta olemme muotoilleet nämä ehdotukset. Olemme vakaasti sitä mieltä, ettei kalastussäännön kehittämisessä keskittyminen pelkästään yhden marginaalisen viehekalastusmuodon rajoittamistoimiin tuota pitkällä aikajänteellä mitään myönteistä vaikutusta kalaston tai ihmisten kannalta.

Muoniossa 13.2.2023

Heikki Kauppinen, luonnonvarapäällikkö